

ВПЛИВ ПЕРЕДЗАБІЙНИХ ФАКТОРІВ НА КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ БАРАНИНИ

О.М.СМОРОЧИНСЬКИЙ – доцент

Збільшення виробництва м'ясної продукції та покращення її якості можливе за умови комплексного підходу вирішення цієї проблеми. Необхідно, перш за все, визначитися з цінами на продукцію вівчарства. На цій базі здійснювати вдосконалення технології виробництва., поліпшувати існуючі породи овець, що дозволить вівчарству стати конкурентноспроможним. А також впроваджувати оптимальні режими передзабійного утримання та технологій переробки продукції. Необхідно суттєво зменшити погіршення якості-м'яса в процесі його консервації, зберігання, транспортування та реалізації в торговій мережі.

На основі досліджень вітчизняних вчених встановлено, що умови тривалого передзабійного утримання тварин на базах м'ясопереробних підприємств часто викликають стреси. В наслідок цього значно знижується м'ясна продуктивність та її якість. Береза І.Г. (1, 2) встановив, що в залежності від умов та тривалості передзабійного утримання на організм сільськогосподарських тварин суттєво впливають фізичні (інтенсивна рухова діяльність, температура, вологість та ін.), кормові (відсутність корма, води), психофізіологічні фактори, що можуть викликати у останніх стресовий стан. Реакція тварин на вказані фактори в значній мірі залежить від виду, віку, статі, породи, технологій вирощування та ступеня відгодівлі тварин.

В останні роки спостерігаються значні втрати м'ясної продукції в процесі транспортування тварин до місць їх переробки, значного періоду передзабійного утримання. При цьому погіршуються і якісні показники м'яса, а це знижує ефективність виробництва продукції (3, 4, 5).

В даний час актуальним залишається пошук можливостей скорочення втрат м'ясної продукції з врахуванням тривалості та характеру перевезень, режимів передзабійного утримання тварин. У зв'язку з вивченням даної проблеми в 1993-1997 роках нами проведена серія дослідів у КСП "Лідія" Скадовського району. Херсонському м'ясокомбінаті та обласній лабораторії ветеринарної медицини. Метою стало визначення оптимальної технології передзабійного утримання овець та первинної переробки баранини. Експериментальні дослідження проведені на валухах 2,5-річного віку асканійської тонкорунної породи. За схемою дослідів для тварин контроль-

ної групи був застосований, у відповідності з Держстандартом, 24-годинний режим передзабійного утримання, а в дослідній групі – 15-годинний режим. Відстань від господарства до м'ясокомбінату становила 107 км, транспортування овець здійснювалося спецавтотранспортом. Середня тривалість перевезень становила 2 години. В період передзабійного утримання тварини одержували воду вволю. Напування овець закінчувалося за 5 години до забою. Експериментальні визначення проводили з урахуванням загальноприйнятих методик. Цифровий матеріал опрацьовано на підставі програм і а використанням мікрокалькулятора МК-52.

Результати досліджень.

Таблиця 1 – М'ясна продуктивність валухів асканійської тонкорунної породи

Показники	Групи	
	I	II
Поголів'я	101	101
Жива маса по закінченню відгодівлі, кг	65,2±1,3	64,4±1,9
Передзабійна маса, кг	61,9±2,6	61,8±2,8
Маса, кг: парної туші	24,5±0,8	25,6±0,7
внутрішнього жиру	1,3±0,05	1,4±0,06
забійний вихід, %	41,8±2,1	43,6±2,2
Вміст шлункового тракту, %	4,0	3,9
Вихід, %: м'яса (м'якоті)	76,6	78,0
кісток	23,4	22,0
Коефіцієнт м'ясності	3,3	3,5
Вихід м'яса, %: I сорту	76,5	78,2
II сорту	14,8	14,5
III сорту	8,7	7,3
Площа "м'язевого вічка", см ²	15,7	16,1
Туші вищої вгодованості, %	65,4	69,6
Білково-кількісний показник	5,03	6,57

При закінченні 60-денного періоду відгодівлі валухів асканійської тонкорунної породи їх жива маса була достатньо високою і становила 65,0-65,2 кг. Втрати живої маси за період транспортування становили всього лиш 0,9-1,1%, тобто значно менше нормативних, оскільки режим доставки було дотримано. В процесі передзабійної голодної витримки, в умовах приймальної бази м'ясокомбінату, відбувається зменшення живої маси не тільки за рахунок вмісту шлунково-кишкового тракту, а й шляхом зменшення маси тканин організму. Про це свідчать дані маси туші, відсотки забійного виходу, маси жиру, печінки.

Після 24-годинної витримки забійний вихід становив 41,8%, тобто на рівні нормативного для овець середньої вгодованості, а в дослідній (II група) – 43,6% при вищій категорії вгодованості. Таким чином, втрати м'ясної продуктивності зумовлені тривалістю передзабійного утримання овець. На підставі одержаних даних можна стверджувати що режим передзабійної голодної витримки повинен бути науково обгрунтованим і направленим на збереження кількості і якості продукції.

Нами вивчено сортовий і морфологічний склад туш валухів в залежності від режиму передзабійного утримання. Найбільш цінною частиною туші є м'язева. За кількістю м'яса першого сорту більш високий показник 78,2% був у валухів дослідної групи, різниця близька до достовірної. Зазначимо, що як у тварин дослідної та контрольної груп був високий процент виходу м'яса I та II сортів – більш як 80%. По дослідній групі одержано м'яса, на 0,95кг або 5,6% більше, при статистичній достовірній різниці ($P < 0,95$)

Аналіз впливу технології передзабійного утримання овець на кількісні та якісні показники баранини свідчить, що при зменшенні тривалості голодної витримки валушків до 15 годин (2 група) за умови дотримання чіткої технології забою та первинної переробки, одержана більша маса. туш на 1,1кг, вихід м'якості досяг 78,0, туш вищої категорії вгодованості – 69,6%, м'яса 1 сорту – 78,2%, білково-кількісний показник (триптофан : оксипролін) – 6,47.

Отже, з метою одержання баранини кращої якості, при одночасному зменшенні втрат м'ясної продукції для господарств розташованих на відстані до 120 км від м'ясопереробних підприємств, рекомендуємо 15 годинний режим передзабійного утримання овець.

ЛІТЕРАТУРА

1. Береза И.Г. Предубойное содержание овец // Овцеводство – 1982. №8 - С.14-16
2. Береза И.Г. Сокращение потерь и повышение качества мяса с.-х. животных. – К.: Урожай, 1991. -1591. -272с.
3. Береза И.Г. Эффект нового режима передзабійної підготовки тварин // Тваринництво України. -1987. -№ 8. -С.31-32
4. Підвищення якості продукції тваринництва: Навч. посібник / П.П. Остапчук, А.В.Витрихівська, В.П.Коваленко, В.П.Поліщук. -К.. Вища школа, 1991. -С.121-129
5. Беззуб В.М. Деякі питання вдосконалення системи заготівлі худоби // Вісн. с.-г. науки. -1987. -№7. -С.63-66.